

Ontwerpbegroting 2026

Vandaag: Technische presentatie & nadere toelichting wethouder financiën

Vervolgproces

Vragencarrousel

Via vragencarrousel@groningen.nl of telefonisch op werkdagen

Eens in de 2 a 3 dagen een overzicht van alle vragen & antwoorden tot dan toe via de griffie

**Presentatie
accountant over
waarnemingen
begroting op 15
oktober**

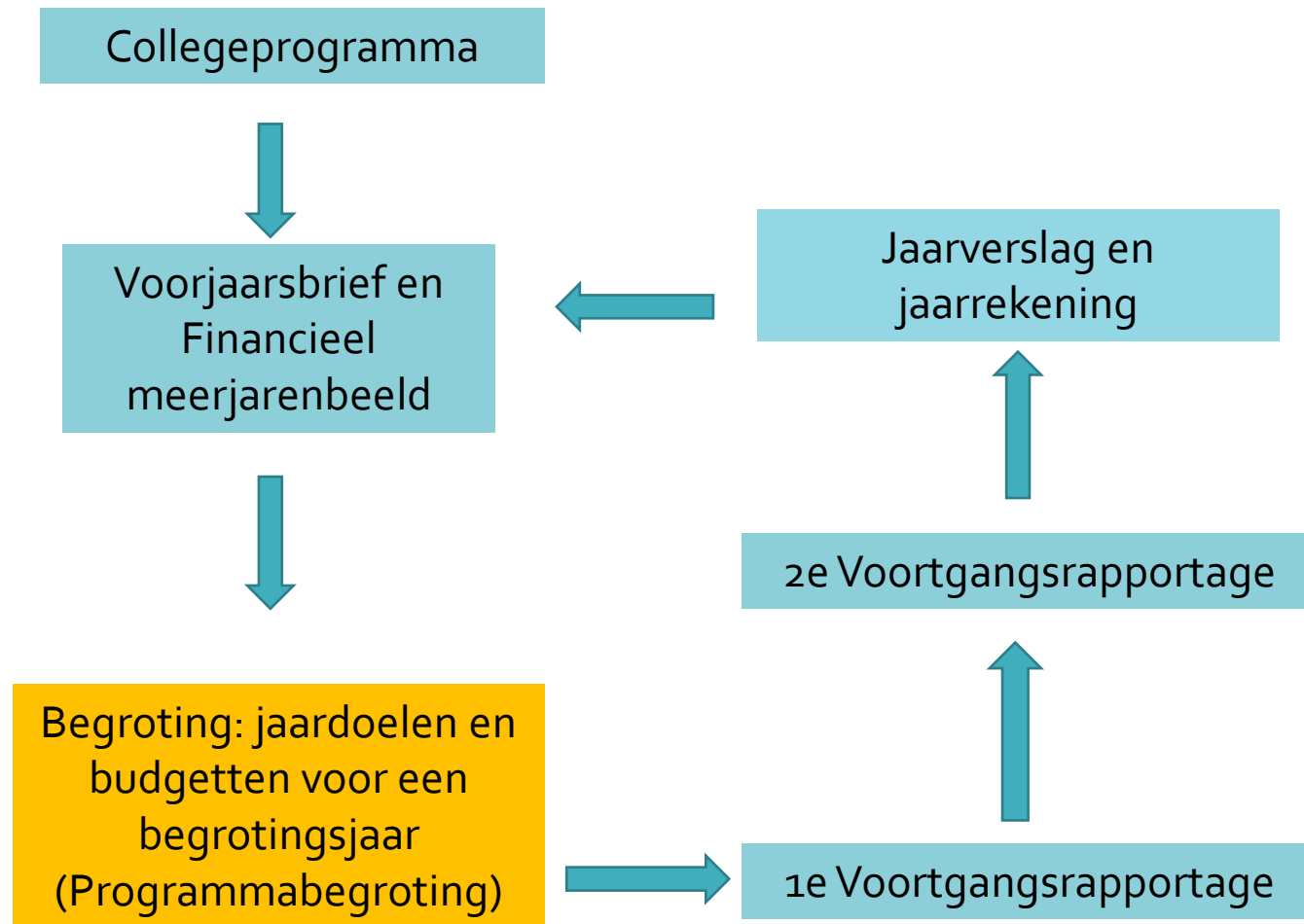

**Meningsvormende
bijeenkomsten op 5
november**

Onderwerpen

1. De planning & control cyclus
2. Wat is nieuw/anders in begroting 2026
3. Financieel perspectief en strategie
4. Knelpunten / opgaven
5. Reële begroting
6. Strategische investeringsagenda
7. Weerstandsvermogen
8. Belastingtarieven
9. Bestuurlijke boodschap en investeringen

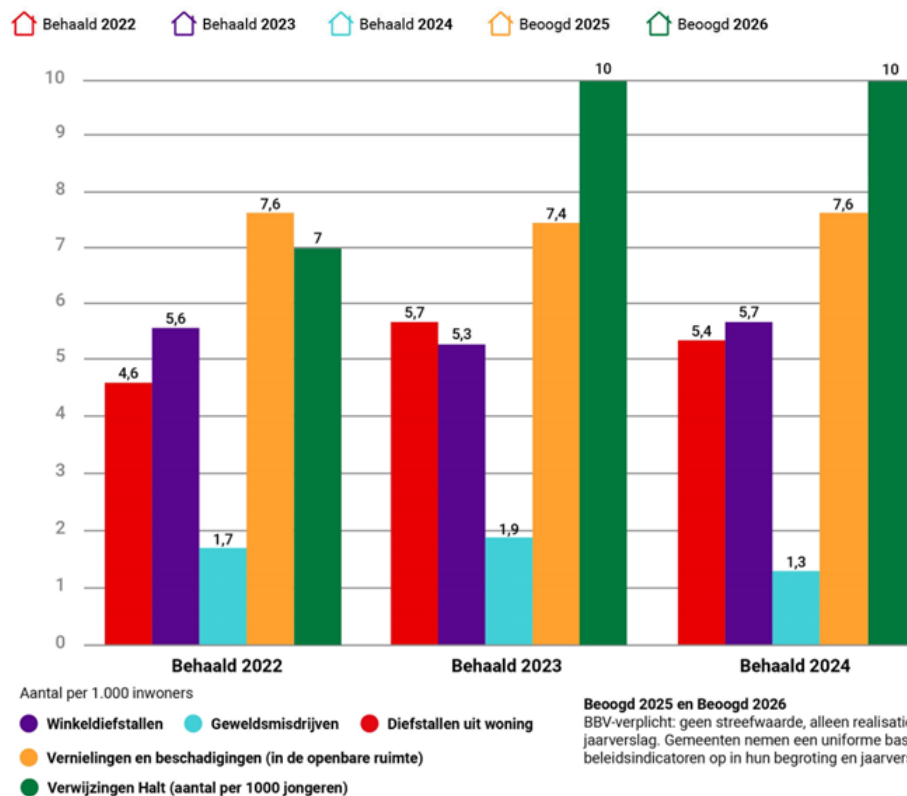
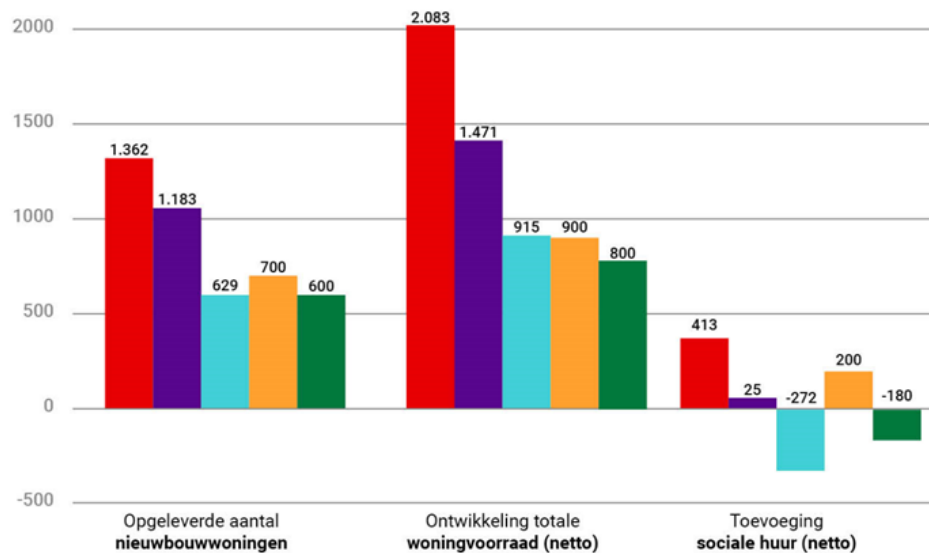
Planning & control cyclus

Wat is nieuw/anders

- Verbetering relatie **doelen, activiteiten en indicatoren**: Gewijzigde opzet deelprogramma 3.3 nu voor alle deelprogramma's doorgevoerd;
- Wijzigingen **indicatoren** enkele deelprogramma's;
- Doorontwikkeling **Klimaatparagraaf**;
- In paragraaf **verbonden partijen** rekening gehouden met aanbevelingen onderzoek rekenkamer en nieuwe BBV notitie verbonden partijen;
- Overzicht **Strategische Investeringsagenda** uitgebreid;
- **Infographics** uitgebreid en meerdere jaren meegenomen.

Infographics

Financiële tabel bij programma

Financieel overzicht lasten en baten

01 Economie en Ruimte

Omschrijving		Rekening	Actuele	Primitieve			
(Bedragen x 1.000 euro)		2024	Begroting	begroting	2027	2028	2029
			2025	2026			
<i>Lasten</i>							
01.1	Economie en werkgelegenheid	41.314	48.355	46.004	45.459	45.888	46.851
01.2	Mobiliteit	43.665	48.318	49.828	52.500	53.816	55.226
01.3	Wonen	49.939	43.317	46.678	46.313	46.848	48.190
Totaal		134.918	139.990	142.510	144.273	146.551	150.267
<i>Baten</i>							
01.1	Economie en werkgelegenheid	18.644	10.901	9.291	9.291	9.291	9.291
01.2	Mobiliteit	37.457	35.396	41.830	43.284	44.049	44.923
01.3	Wonen	31.078	26.592	30.817	29.662	29.847	29.804
Totaal		87.180	72.889	81.937	82.237	83.187	84.018
Saldo van baten en lasten voor reservemutaties		-47.739	-67.101	-60.573	-62.036	-63.365	-66.249
<i>Reserve mutaties</i>							
Totaal toevoegingen		11.778	1.088	6.500	6.500	6.500	6.500
Totaal onttrekkingen		8.468	947	2.532	2.532	2.532	2.500
Saldo van baten en lasten na reservemutaties		-51.048	-67.242	-64.541	-66.004	-67.332	-70.249

Financiële tabel bij deelprogramma

Financieel overzicht lasten en baten

02.1 Kwaliteit leefomgeving

Omschrijving (Bedragen x 1.000 euro)	Rekening 2024	Actuele Begroting 2025	Primitieve begroting 2026	2027	2028	2029
<i>Lasten</i>	135.956	134.371	139.501	142.094	146.059	149.154
<i>Baten</i>	84.747	78.425	80.962	82.015	82.291	82.289
Saldo van baten en lasten voor reservemutaties	-51.209	-55.946	-58.539	-60.078	-63.769	-66.865
<i>Reserve mutaties</i>						
Totaal toevoegingen	285	71	30	30	30	30
Totaal onttrekkingen	182	182	182	182	182	182
Saldo van baten en lasten na reservemutaties	-51.312	-55.835	-58.387	-59.927	-63.616	-66.713

Toelichting per deelprogramma

Financiële toelichtingen begroting 2026

03.4 Sport en bewegen

(Bedragen x 1.000 euro)	Lasten	Baten	Saldo
Begroting 2026	43.124	12.333	-30.792
waarvan intensiveringen	639	0	639
Bestaand beleid	42.485	12.333	-30.153
Vershil vorig jaar	182	335	-153

3.4: Sport en Bewegen	Lasten	Baten
Sportaccommodaties divers - zwembaden - ijsbaan	36.500	11.200
We zetten 20,3 miljoen euro in voor sportparken, sporthallen, gymlokalen, clubhuizen en multifunctionele centra, 13,4 miljoen euro voor zwembaden en 2,8 miljoen euro voor de ijsbaan. De lasten betreffen met name de kosten van kapitaallasten, energie, onderhoud, verzekeringen, beheer en personeel. We hebben baten begroot voor de zwembaden (4,1 miljoen euro), voor de ijsbaan (1,7 miljoen euro) en voor de overige sportaccommodaties (5,4 miljoen euro). Deze baten bestaan met name uit huuropbrengsten, entree- en lesgelden en doorberekende kosten. Verder ontvangen we van het Rijk sinds 2019 de specifieke uitkering sport inzake compensatie BTW nadeel. Ten opzichte van de begroting 2025 stijgen de lasten met 1,0 miljoen euro en de baten met 0,4 miljoen euro, met name als gevolg van indexatie van prijsgevoelige budgetten. Daarnaast is de personeelsbegroting aangepast op basis van CAO ontwikkelingen en herwaardering van functies (HR21).		
Uitvoeringskosten en overig	2.900	
We zetten de overige middelen onder meer in voor talentontwikkeling, het Volwassenenfonds Sport en voor veilig, positief en inclusief sporten. Daarnaast hebben we uitvoeringskosten begroot en plankosten voor de toekomst van Kardinges. Ten opzichte van de begroting 2025 dalen de toegekende plankosten voor toekomst Kardinges met 0,5 miljoen euro.		
Sportstimulering	2.200	1.100

Alleen inhoudelijke toelichting als dit noodzakelijke extra informatie geeft

Vershil t.o.v. 2025 is schuin gedrukt

Intensiveringen en dekking per deelprogramma

Waar zetten we dit jaar extra geld voor in (intensiveringen) en waar hebben we extra dekkingsbronnen binnen dit deelprogramma:

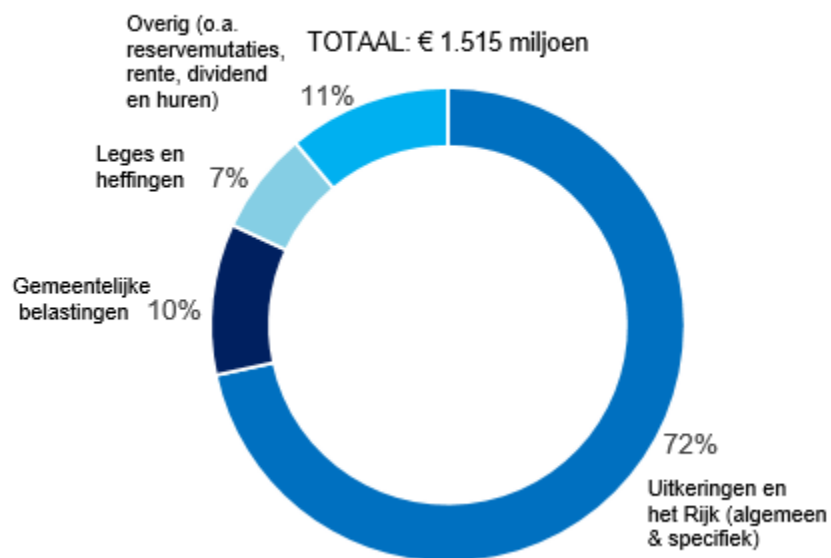
2.2	Intensiveringen en dekkingsbronnen 2026	Intensivering	I/S	Dekking
11.	Aanpak misstanden vastgoedsector (pandenbrigade)	126	S	
12.	Incidentele inzet vastgoedsector	602	I	
17.	Implementatie en uitvoering Integrale Aanpak Gele Loper	1.055	I	
19.	Verplaatsingseffecten	150	I	
20.	Woonoverlast coördinator	100	I	
21.	Veilig uitgaan	590	I	
D5.	Reclamedragend straatmeubilair		S	350
D4.	Precariobelasting		S	150

De nummering komt overeen met de nummering in het [Financieel meerjarenbeeld](#), hier staat een totaaloverzicht van en toelichting op de intensiveringen en dekkingsbronnen uit voorgaande jaarschijven.

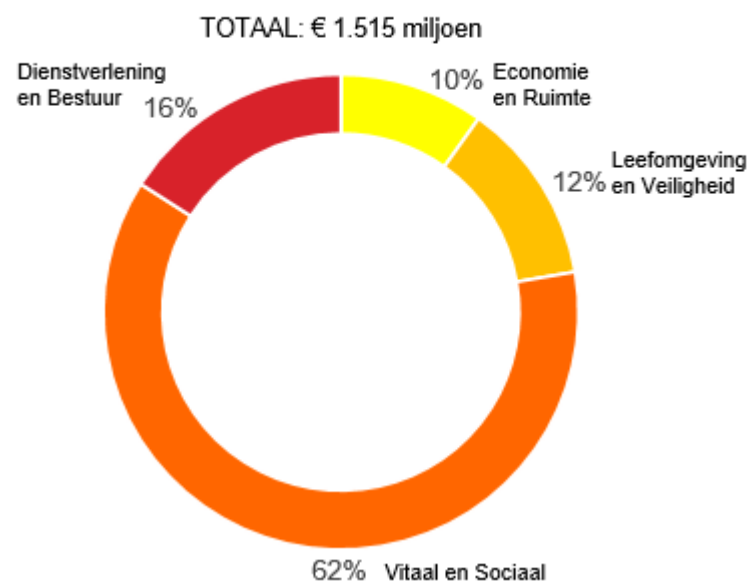
Per deelprogramma een tabel. In financieel meerjarenbeeld totaal overzicht voor de jaren 2026-2029 & toelichting

Inkomsten en uitgaven in 2026

OVERZICHT TOTALE INKOMSTEN

OVERZICHT TOTALE UITGAVEN

Financieel perspectief - achtergrond

- **Maatschappelijke opgaven** voor gemeenten groot.
- Daarnaast grote **investeringsopgave** in gebiedsontwikkeling, cultuur-en sportvoorzieningen, energietransitie, onderwijshuisvesting en vervanging & verduurzaming van vastgoed.
- Rijk houdt korting **gemeentefonds** grotendeels overeind. Landelijk blijft de korting bijna 2,0 miljard, voor Groningen 27 miljoen per jaar.
- **Jeugdzorg:** Adviezen commissie van Ark niet volledig overgenomen door het Rijk. Lucht voor 2026 en 2027. Na 2027 wordt het probleem groter (taakstelling circa 23 mln.).

Financiële strategie ontwerpbegroting 2026

Maatschappelijke opgaven

- Noodzakelijke knelpunten structureel oplossen
- Overige opgaven: Incidenteel of externe middelen
- Strategische investeringsprojecten kijken wat nodig is voor komende jaren – *verantwoord investeren en sparen*
- Overnemen 'makkelijke' bezuinigingsmaatregelen

Ontwikkeling gemeentefonds

- Rijksfinanciering moet toereikend zijn voor gemeentelijke taken
- Korting op gemeentefonds zet uitvoering van wettelijke taken en haalbaarheid maatschappelijke opgaven onder druk
- Voorbereiden op niet terugdraaien korting Rijk door inventarisatie bezuinigingsmogelijkheden.

Financieel perspectief 2026-2031

Meerjarenbegroting (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Actueel meerjarenbeeld	20.845	21.719	12.184	7.919	-1.190	-1.190
Bijna onontkoombare knelpunten begroting 2026	-11.232	-15.604	-13.321	-13.714	-13.133	-13.133
Overige knelpunten begroting 2026	-15.641	-12.824	-5.961	-5.411	-2.989	-2.989
Strategische investeringsagenda	628	2.901	2.394	1.403	3.073	-2.807
Tussenstand meerjarenbegroting 2026-2031	-5.400	-3.809	-4.70	-9.803	-14.239	-20.119
Dekkingsbronnen						
Korte termijn maatregelen reële begroting 2026	5.728	5.726	6.307	6.336	6.336	6.336
Financieel perspectief 2026-2031	328	1.917	1.603	-3.467	-7.903	-13.783

- Sluitend beeld voor 2026-2028 (septembercirculaire en voorlopig budget BUIG niet verwerkt en leidt tot nadeel).
- Vanaf 2029 oplopend structureel tekort vooral door korting gemeentefonds. Hiervoor zijn bezuinigingsmaatregelen nodig.
- Rekeningresultaat 2024 grotendeels (20,8 mln.) gereserveerd voor nieuw college.

Septembercirculaire en budget BUIG

- Septembercirculaire en voorlopig budget BUIG komen te laat om mee te nemen in ontwerpbegroting.
- **Septembercirculaire** leidt tot verslechtering financieel perspectief (oplopend naar 2 miljoen structureel vanaf 2029). Wel compensatie tekorten jeugdzorg over 2023 en 2024 (11,7 miljoen). Dit reserveren we voor risico's jeugdzorg
- **Voorlopig budget BUIG:** Vanaf 2026 4,7 miljoen structureel minder, naar verwachting ook lagere uitgaven. Per saldo resteert een nadeel van 0,7 miljoen structureel vanaf 2026.

Knelpunten en opgaven

Opgaven en knelpunten ontwerpbegroting 2026 (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Bijna onontkoombare knelpunten	-11.232	-15.604	-13.321	-13.714	-13.133	-13.133
Overige opgaven en knelpunten	-15.641	-12.824	-5.961	-5.411	-2.989	-2.989
Totaal opgaven	-26.873	-28.428	-19.282	-19.125	-16.122	-16.122

- Grootste **‘bijna onontkoombare’ knelpunten**: Jeugdzorg en WMO en tekorten bij wet studietoeslag, wet kinderopvang en hoge instroom statushouders.
- **Overige knelpunten** (zoveel mogelijk) opgevangen binnen beschikbare (externe) middelen of incidentele ruimte om het structurele tekort te beperken.
- Gekeken naar relatie met coalitieakkoord of knelpunten die raad en college belangrijk vinden.
- Bijvoorbeeld: Pandenbrigade, armoede, passende woon-zorg oplossingen, veiligheid (gele looper en veilig uitgaan), de opvang van ongedocumenteerden.

Reële begroting

- Gemeenten onder druk door hoge korting op gemeentefonds vanaf 2026 en financiële onzekerheid over de jaren daarna.
- Voorbereiden op niet terugdraaien korting gemeentefonds. Daarbij inzetten op 3 sporen:
 1. *De discussie met Rijk over taken en middelen in balans.*
 2. *Het verhogen van inkomsten.*
 3. *Het bezuinigen op taken.*
- In de ontwerpbegroting 2026 relatief eenvoudige bezuinigingsmaatregelen overgenomen. Bijvoorbeeld: opbrengst parkeerbedrijf, voordeel BUIG, lagere kosten brandverzekering.
- Overige bezuinigingsmogelijkheden uit proces reële begroting worden betrokken bij vorming nieuwe coalitie.

Strategische investeringsagenda

Strategische investeringsagenda (x€ 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Structurele lasten SIA projecten	-3.872	-6.099	-10.384	-15.575	-22.105	-27.185
Rentebuffer	-500	-1.000	-1.900	-2.700	-3.500	-4.300
Financiële reservering SIA	-4.372	-7.099	-12.284	-18.275	-25.605	-31.485

- De strategische investeringsagenda kijkt 10 jaar vooruit;
- Instrument om alle projecten periodiek en in samenhang te beschouwen;
- Jaarlijks beoordelen wat in de begroting geregeld moet worden (nut en noodzaak);
- Structurele financiële reservering opgenomen voor projecten die op korte termijn voor realisatiebesluit worden voorgelegd.
- Reservering niet voldoende voor hele strategische investeringsagenda.
- Rentebuffer voor rentestijging naar 2,5%.
- Alleen reservering: raad besluit later wat beschikbaar wordt gesteld.
- Volgende begrotingen omvang van financiële reservering opnieuw beoordelen.
- Daarnaast reserve sparen voor de toekomst voor incidentele opgave. Incidentele opgave 66 mln.

Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen	2026	2027	2028	2029
Ratio weerstandsvermogen ontwerpbegroting 2026	161%	157%	132%	132%
Ratio weerstandsvermogen gemeenterekening 2024	166%	157%	121%	
Streefwaarde	100%	100%	100%	100%
Aandeel reserves ontwerpbegroting 2026	103%	100%	84%	85%
Aandeel reserves gemeenterekening 2024	104%	99%	76%	
Streefwaarde	50%	50%	50%	50%

- Weerstandsvermogen biedt flexibiliteit om tegenvallers op te vangen.
- Weerstandsvermogen komende jaren boven de streefwaarden.
- Nog geen rekening gehouden met uitvoering strategische investeringsagenda.
- De verlaging van weerstandsvermogen in 2028 komt door taakstelling hervormingsagenda Jeugd (23,1 miljoen vanaf 2028). Hiervoor is nog geen oplossing.

Ontwikkeling tarieven

- Tarieven worden elk jaar geïndexeerd ter dekking van hogere kosten door loon- en prijsstijgingen. Indexering voor 2026 is 4,09%.
- Woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) alleen verhoogd voor de jaarlijkse indexering, stijging in 2026 komt uit op 4,03%.

Woonlasten	2025	2026	Stijging 2026
OZB	657	684	+4,09%
afvalstoffenheffing	386	402	+4,09%
Rioolheffing	173	179	+3,52%
totaal	1.216	1.265	+4,03%

- Tarieven zijn de afgelopen jaren alleen geïndexeerd. Lastendruk in Groningen daalt wel ten opzichte van andere gemeenten.

Bestuurlijk

- Korting op het gemeentefonds voor Groningen: 27 miljoen.
- Grote taakstelling jeugdzorg vanaf 2028 (23 miljoen).
- Demissionair kabinet.
- Laatste begroting van dit college.
- Blijven investeren in maatschappelijke opgaven op gebied van (o.a.) jeugdzorg, WMO, bestaanszekerheid, veiligheid, beheer en onderhoud wonen en energietransitie.
- Daarnaast reserveren voor grote investeringsopgave.
- Geen verhoging van de lasten.

Investeringsen

- Strategische investeringsagenda: projecten die essentieel zijn voor voorzieningenniveau stad en regio (cultuur-en sportvoorzieningen, energietransitie en vervanging & verduurzaming van vastgoed).
- Extra 500 woningen.
- Masterplan Sportvoorzieningen.
- Verduurzaming gemeentelijk wagenpark.
- Maatschappelijke opvang.
- Gele looper & Veilig uitgaan.
- Pandenbrigade.
- Klimaatbestendige Openbare Ruimte.
- Borgen werkprogramma en route arbeid+.
- Opvang ongedocumenteerden en woonzorgoplossingen.

Vragen?

